

# TŐZSDEI ÉVES JELENTÉS ÉS SZÖVEGES KIEGÉSZÍTÉSE

## A) Általános céginformációk

### TSZ1. Általános céginformációk

|   |  |
|---|--|
| A hatályos alapszabály kelte                        | 2007.04.26   |
| Utolsó cégbírósági bejegyzés ideje                  | 2007.06.29   |
| Utolsó cégbírósági bejegyzés száma                  | CG 08-10-001532/180  |
| A Társaság alaptőkéje a tárgyév zárásakor           | 13 473 446 000 forint (tizenhárommilliárd-négyszázhetvenhárommillió-négyszáznegyvenhatezer forint) <sup>1</sup><br>12 891 977 000 forint (tizenkétfélmilliárd-nyolcszázkilencvenegymillió-kilencszázhetvenhétézer forint) <sup>2</sup>   |
| A Társaság működésének időtartama                   | <u>határozatlan</u> / meghatározott  |
| A Társaság üzleti éve                               | január 1-től december 31-ig  |
| A Társaság auditorának neve                         | KPMG Hungária Kft.   |
| A Társaság auditorának címe                         | 1139 Budapest, Váci út 99.   |
| A Társaság közleményeinek közzétételi helye         | BÉT  |
| A Társaság tevékenységi köre (TEÁOR számok alapján) | <b>74.15 Vagyonkezelés</b><br>22.13 Időszaki kiadvány kiadása<br>50.10 Gépjármű-kereskedelem<br>50.30 Gépjárműalkatrész-kereskedelem<br>51.57 Hulladék-nagykereskedelem<br>51.86 Egyéb elektronikus alkatrész nagykereskedelme;<br>51.87 Egyéb ipari, kereskedelmi, navigációs gép nagykereskedelme;<br>51.90 Egyéb nagykereskedelem<br>65.21 Pénzügyi lízing<br>65.22 Egyéb hitel nyújtás<br>70.11 Ingatlan beruházás, eladás<br>70.20 Ingatlan bérbeadása, üzemeltetése<br>72.10 Hardver-szaktanácsadás<br>72.22 Egyéb szoftver-szaktanácsadás, ellátás<br>73.10 Műszaki kutatás, fejlesztés<br>74.12 Számviteli, adószakértői tevékenység<br>74.14 Üzletviteli tanácsadás<br>74.20 Mérnöki tevékenység, tanácsadás<br>74.30 Műszaki vizsgálat, elemzés<br>74.87 Máshova nem sorolt, egyéb gazdasági szolgáltatás;<br>80.42. Máshova nem sorolt, felnőtt- és egyéb oktatás<br>92.51 Könyvtári, levéltári tevékenység |

---

<sup>1</sup> HAS szerint

<sup>2</sup> IFRS szerint

## Kiegészítések a TSZ1 adatlaphoz:

|   |  |
|---|--|
| <b>A Társaság neve (2005.12.06-tól):</b>    | <b>Rába Járműipari Holding Nyilvánosan Működő Részvénytársaság</b>   |
| <b>A társaság alakulásának időpontja:</b>   | 1896. december 28.   |
| <b>A társaság átalakulásának időpontja:</b> | 1992. január 1.  |
| <b>A Társaság székhely*:</b>                | 9027 Győr, Martin út 1.  |
| <b>Alapításkori alaptőke :</b>              | 11 300 000 000 Ft<br>(tizenegymilliárd-háromszázmillió forint)   |
| <b>A Társaság auditora</b>                  | Az auditor választása az Alapszabály értelmében egy évre szól: megbízása a 2007-es üzleti évet követő éves rendes közgyűlésig tart. A 2007. évet a KPMG Hungária Kft könyvvizsgálta. |

## B) A TÁRSASÁG JELENLEGI ÉRTÉKPAPÍR STRUKTÚRÁJÁNAK, TULAJDONOSI KÖRÉNEK BEMUTATÁSA

### Értékpapír struktúra

#### **RS4. A Társaság értékpapír struktúrája**

|  |   |
|--|---|
| A Társaság jegyzett tőkéje                                       | 13 473 446 000 forint <sup>3</sup><br>12 891 977 000 forint <sup>4</sup>  |
| Előállítás módja *   | dematerializált   |
| Az értékpapír típusa   | törzsrészvény   |
| Az értékpapír fajtája  | névre szóló   |
| Névértéke  | 1000 forint   |
| Tőzsdei értékpapír (igen/nem)                                    | igen  |
| A bevezetés éve (tőzsdei értékpapír esetén)                      | 1997  |
| Sorozat és sorszáma  | A dematerializált részvény elektronikus úton létrehozott, rögzített, továbbított, nyilvántartott és a részvény tartalmi kellékeit tartalmazó olyan névre szóló részvény, amelynek nincsen sorszáma, a tulajdonosa nevét, egyértelmű azonosításra szolgáló adatait a részvénytulajdonos javára – az általa befektetési szolgáltatóval kötött értékpapírszámla szerződés alapján - vezetett értékpapírszámla tartalmazza. |
| Az értékpapírhoz kapcsolódó jogok felsorolása                    | A gazdasági társaságokról szóló törvény szerint részvényhez fűződő jogok  |
| Ellenőrző sor (az értékpapír-sorozatok össznévértékének összege) | 13 473 446 000 forint   |

<sup>3</sup> HAS szerint

<sup>4</sup> IFRS szerint

## Kiegészítések az RS4 adatlaphoz:

**A kibocsátás időpontja:** 1997. november 11. (a részvényeken a kibocsátás napjaként meghatározott időpont) és

1997. november 14. (a zártkörű alaptőke emelés napja - a jegyzés napja)

### **Az értékpapírokhoz kapcsolódó kondíciók:**

A részvényekhez a gazdasági társaságokról szóló törvény szerinti általános részvényesi kondíciók (jogok) kapcsolódnak.

## Tulajdonosi kör

### **RS1. Tulajdonosi struktúra, a részesedés mértéke**

| Tulajdonosi kör megnevezése                          | Teljes alaptőke            |                |                   |                              |                |                   | Bevezetett sorozat <sup>1</sup> |    |               |    |
|--|----------------------------|----------------|-------------------|------------------------------|----------------|-------------------|---------------------------------|----|---------------|----|
|  | Tárgyév elején (január 01) |                |                   | Időszak végén (december 31.) |                |                   | Időszak elején                  |    | Időszak végén |    |
|  | % <sup>2</sup>             | % <sup>3</sup> | Db                | % <sup>2</sup>               | % <sup>3</sup> | Db                | %                               | Db | %             | Db |
| Belföldi intézményi/társaság                         | 29,61                      | 31,06          | 3.988.881         | 25,34                        | 26,48          | 3.414.323         |                                 |    |               |    |
| Külföldi intézményi/társaság                         | 21,56                      | 22,62          | 2.905.506         | 33,28                        | 34,77          | 4.484.167         |                                 |    |               |    |
| Külföldi magánszemély                                | 0,24                       | 0,25           | 32.657            | 0,43                         | 0,45           | 58.351            |                                 |    |               |    |
| Belföldi magánszemély                                | 25,40                      | 26,64          | 3.421.906         | 36,29                        | 37,91          | 4.889.216         |                                 |    |               |    |
| Munkavállalók, vezető tisztségviselők                | 0,364                      | 0,381          | 48.985            | 0,36                         | 0,38           | 48.430            |                                 |    |               |    |
| Saját tulajdon                                       | 4,67                       |                | 629.625           | 4,28                         |                | 577.249           |                                 |    |               |    |
| Államháztartás részét képező tulajdonos <sup>4</sup> | 7,30                       | 7,66           | 983.440           | 0,01                         | 0,01           | 1.710             |                                 |    |               |    |
| Nemzetközi Fejlesztési Intézmények <sup>5</sup>      | 10,85                      | 11,39          | 1.462.446         | 0,00                         | 0,00           | 0                 |                                 |    |               |    |
| Egyéb  | 0,00                       | 0,00           | 0                 | 0,00                         | 0,00           | 0                 |                                 |    |               |    |
| <b>Összesen</b>                                      | <b>100,00</b>              | <b>100,00</b>  | <b>13.473.446</b> | <b>100,00</b>                | <b>100,00</b>  | <b>13.473.446</b> |                                 |    |               |    |

A bevezetett sorozat megegyezik a teljes alaptőkével. A munkavállalók, vezető tisztségviselők részvénytulajdonosa a belföldi magánszemélyek sorban szerepel.

### **RS2. A saját tulajdonban lévő részvények (db) mennyiségének alakulása a tárgyévben**

|                   | január 1. | március 31. | június 30. | szeptember 30. | december 31. |
|-------------------|-----------|-------------|------------|----------------|--------------|
| Társasági szinten | 629.625   | 626.527     | 582.409    | 577.249        | 577.249      |
| Leányvállalatok   |           |             |            |                |              |
| Mindösszesen      | 629.625   | 626.527     | 582.409    | 577.249        | 577.249      |

A visszavásárolt részvények mindegyike az anyavállalatnál közvetlenül birtokolt saját részvény.

### **RS3. Az 5%-nál nagyobb tulajdonosok felsorolása, bemutatása (az időszak végén)**

| Név                          | Nemzetiség <sup>1</sup> | Tevékenység <sup>2</sup> | Mennyiség (db) | Részesedés (%) <sup>3</sup> | Szavazati jog (%) <sup>3,4</sup> | Megjegyzés <sup>5</sup> |
|------------------------------|-------------------------|--------------------------|----------------|-----------------------------|----------------------------------|-------------------------|
| DRB Hicom Group              | K                       | T                        | 1.462.446      | 10,85                       | 11,34                            |                         |
| Trigon Active Alpha Fund     | K                       | T                        | 1.294.771      | 9,61                        | 10,04                            |                         |
| Korányi Tamás és Almás Andor | B                       | M                        | 653.500        | 4,85                        | 5,07                             |                         |
| Saját részvény               | B                       | T                        | 577.249        | 4,28                        |                                  |                         |

A tulajdoni hányad megállapítása során a közvetett tulajdoni hányad kiszámítására vonatkozó szabályok alkalmazására nem volt szükség. A Társaság nem rendelkezik további információval arra vonatkozóan, hogy a letétkezelőknél lévő mennyiségből valamely természetes, jogi, vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság 5%-ot meghaladó részesedéssel bír.

### **C) VÁLLALATVEZETÉS, FOGLALKOZTATÁS**

#### **A társaság vezető állású személyei, vezető tisztségviselői**

##### **TSZ3. Vezető állású tisztségviselők, stratégiai alkalmazottak**

| Jel-<br>leg <sup>1</sup>              | Név                 | Beosztás                | Megbízás<br>kezdete | Megbízás<br>vége/meg-<br>szűnése | Saját<br>részvény<br>tulajdon<br>(db) |
|---------------------------------------|---------------------|-------------------------|---------------------|----------------------------------|---------------------------------------|
| IT                                    | Pintér István       | IT elnök                | 2005                |                                  | 19.429                                |
| IT                                    | Abbas Mehad         | IT tag                  | 1998                | 2007                             |                                       |
| IT                                    | Apró Antal          | IT tag                  | 1998                | 2006                             |                                       |
| IT                                    | Martin Olivér       | IT tag                  | 2003                |                                  | 555                                   |
| IT                                    | Hrabovszki Róbert   | IT tag                  | 2005                |                                  | 555                                   |
| IT                                    | Alan Spencer        | IT tag                  | 2006                |                                  | 0                                     |
| IT                                    | Khalid Abdol Rahman | IT tag                  | 2007                |                                  | 0                                     |
| FB                                    | Dr Benedek János    | FB elnök                | 2004                |                                  | 0                                     |
| FB                                    | Horváth Lajos       | FB tag                  | 2003                |                                  | 0                                     |
| FB                                    | Budaházy Péter      | FB tag                  | 2004                | 2006                             |                                       |
| FB                                    | Préda István        | FB tag                  | 2004                | 2006                             |                                       |
| FB                                    | Varga Zoltán        | FB tag                  | 2006                |                                  | 0                                     |
| SP                                    | Pintér István       | elnök-vezérigazgató     | 2003                | határozott                       | 19.429                                |
| SP                                    | Balog Béla          | vezérigazgató h.        | 2004                | határozatlan                     | 5.821                                 |
| SP                                    | Vissi Ferenc        | humán erőforr. igazgató | 2001                | határozatlan                     | 7.797                                 |
| SP                                    | Szabó József        | besz. és eszk.gazd. ig. | 2001                | határozatlan                     | 8.211                                 |
| SP                                    | Urbányi László      | ügyvezető igazgató      | 2005                | határozatlan                     | 4.412                                 |
| SP                                    | Torma János         | ügyvezető igazgató      | 2005                | határozatlan                     | 1.650                                 |
| Saját részvény tulajdon (db) összesen |                     |                         |                     |                                  | 48.430                                |

<sup>1</sup> Stratégiai pozícióban lévő alkalmazott (SP), Igazgatósági tag (IT), FB tag (FB)

#### **Kiegészítések TSZ3. adataihoz**

##### **Igazgatóság**

A 2007. április 26-án megtartott Közgyűlés határozata óta az igazgatóság összetétele: Pintér István elnök vezérigazgató, Alan Spencer, Hrabovszki Róbert, Martin Olivér, Khalid Abdol Rahman.

Az Igazgatóság tagjait a közgyűlés választja meg határozott, de legfeljebb 5 éves időtartamra. Az Igazgatóság saját tagjai közül egyszerű szótöbbséggel választja meg elnökét.

Az Igazgatóság maga állapítja meg a szervezeti és működési rendjét (ügyrend). Az Igazgatóság ülését az Igazgatóság elnöke vagy bármely két tagja hívhatja össze. Az Igazgatóság ülésein az Igazgatóság határozatait egyszerű szótöbbséggel hozza.

### Felügyelő Bizottság

A RÁBA Nyrt Felügyelő Bizottsága három tagból áll. A Felügyelő Bizottság tagjainak megbízatása határozott időtartamra, de legfeljebb öt évre szól. A tagok maguk közül elnököt választanak. A tagok újraválaszthatók és visszahívhatók. Határozatait egyszerű szótöbbséggel hozza.

A Felügyelő Bizottságba tagjai Dr Benedek János, Horváth Lajos és Varga Zoltán.

### Vezetés

A társaság vezető állású alkalmazotti körében 2007. évben változás nem történt.

### A Vezetés részvénytulajdona

A Társaságnál 2006. február 3-án elindult a Rába részvény ösztönzési program, melynek keretében a menedzsment Rába részvényeket vásárolt. A program célja a tulajdonosi szemlélet erősítése volt, és ezen keresztül a társaság piaci értékének növelése. A programhoz a társaság minden alkalmazottja csatlakozhatott. Ez 2007 évben 3 338 darab saját részvény értékesítését eredményezte.

A Rába Nyrt tulajdonosai és a Rába Csoport vezetősége közötti érdekközösség megteremtése, a vezetőség tulajdonosi szemléletének erősítése céljából a Rába Nyrt közgyűlése úgy döntött, hogy a részvénytársaság elindítja az öt évre szóló, új középtávú vezetői részvényopciós programját, a Menedzsment Részvényopciós Ösztönző Programot és felhatalmazta az Igazgatóságot a lebonyolításra. A részvényopciós szerződések 2006. július 28-án kerültek aláírásra. A program tárgya Rába Nyrt részvények. A Rába részvény 2006 teljesítménye alapján az első opció lehívási lehetőség 2007. február 27. napján megnyílt. A programban részt vevők a részvényérték további növelése érdekében önkéntesen vállalták, hogy a második opció lehívási lehetőség megnyílásáig nem élnek a lehívási lehetőséggel. Az időszak folyamán munkaviszonyuk és tisztségük megszűnése miatt három személy – a részvényopciós szerződésnek megfelelően – élt jogával, és lehívta a számára biztosított 49.038 darab részvény opciót.

### Az alkalmazottak számának és átlagbérének alakulása

Az alábbi táblázat tartalmazza a vállalatcsoport alkalmazottainak létszámát, a részükre kifizetett személyi jellegű ráfordításokat:

|   | 2006                | 2007              |
|---|---------------------|-------------------|
| Bérek és fizetések                            | 6 266 738           | 6 717 268         |
| Bérfelrakások                                 | 2 264 473           | 2 407 925         |
| Részvény-alapú kifizetések                    | 83 144              | 99 806            |
| Egyéb személyi jellegű ráfordítások           | 1 239 685           | 1 154 073         |
| <b>Személyi jellegű ráfordítások összesen</b> | <b>9 854 040</b>    | <b>10 379 072</b> |
| <b>Záró létszám</b>                           | <b>2006. 12. 31</b> | <b>2007.12.31</b> |
| Fizikai                                       | 2 299               | 2 097             |
| Szellemi                                      | 560                 | 548               |
| <b>Összesen</b>                               | <b>2 859</b>        | <b>2 645</b>      |

A létszámváltozás mértéke az előző évhez viszonyítva -7,5 százalékos volt. A konszolidált átlag létszám 2007. évben 2 818 fő.

A táblázat adataiból számolva az alkalmazottak átlagbére 2007. évben 2 383 700 Ft/fő/év volt, ami 199 ezer forint havi átlagbéreket felel meg.

**TSZ2/2 TELJES MUNKAIDÖBEN FOGLALKOZTATOTTAK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA**

|                  | Üzleti év eleje | I.n.év vége | II.n.év vége | III.n.év vége | IV.n.év vége |
|------------------|-----------------|-------------|--------------|---------------|--------------|
| Társaság szinten | 19              | 19          | 19           | 19            | 19           |
| Csoport szinten  | 2.859           | 2.874       | 2.848        | 2.823         | 2.645        |

**D) TEVÉKENYSÉG ÉS GAZDÁLKODÁS****1/ Társaság rövid történeti áttekintése**

A Rába Nyrt jogelődjét 1896. december 28-án alapították. A vállalat az országúti és nem országúti járművek, főegységek és részegységek gyártásával vált a világpiacon is ismert nagyvállalattá, Kelet-Közép-Európa egyik legjelentősebb járműipari vállalatává. Történetének jelentős állomása volt a részvénytársasággá alakulás 1992. január 1-én, valamint részvényeinek tőzsdei bevezetése 1997. december 17-től.

A RÁBA Rt történetének főbb mérföldkövei:

- 1896 Alapítás
- 1905 Londoni Metró motorkocsik és pótkocsik szállítása
- 1912 Rába gépkocsigyártás kezdete
- 1913 Rába márkanév bejegyzése
- 1914 Első személygépkocsi
- 1934 RÁBA Mindenés kistraktor és mezőgazdasági egyetemes vontató gyártása
- 1938 RÁBA Botond katonai terepjáró kifejlesztése
- 1946 Államosítás
- 1958 Vasúti motorvonatok, mozdonyok és dízelmotorok gyártásának kezdete
- 1964 Hátsóhidak és azok gyártóbázisának kifejlesztése
- 1967 Motorok gyártása MAN licenc alapján
- 1968 Nehéz tehergépkocsi gyártás kezdete
- 1973 RÁBA Steiger traktorok gyártásának kezdete
- 1978 Vasúti kocsik gyártásának megszüntetése
- 1992 Átalakulás
- 1993 Egyes tevékenységek önálló társaságba szervezése
- 1995 Üzletági struktúra kialakítása
- 1997 Privatizáció és tőzsdei bevezetés
- 2000 Csatlakozás és növekedés stratégiájának meghirdetése  
Holding szervezet kialakítása
- 2001 Nemzetközi projektek beindítása
- 2002 Profiltisztítás (társaságok átalakítása, értékesítése)
- 2003 Cégcsoport fundamentumainak lerakása és a Rába csoport tartósan profittermelő vállalattá történő átalakítása.
- 2004 A romló makrogazdasági hatások ellensúlyozására hozott hatékonyság-javítási akciók megvalósítása.
- 2005 A hatékonyság-javítási akciók eredményeképpen az árbevétel jelentősen növekedett, az üzemi veszteség csökkent.
- 2006 Befejeződött a Jármű üzletág reptéri telephelyre költözése, felszabadítva ezzel a Budai utcai telephelyet.
- 2007 A Rába által meghirdetett stratégiának megfelelően a korábban a futómű üzletághoz tartozó öntöde 2008. január elsejétől vegyes vállalati formában működik tovább. Az átalakítás célja az Öntöde üzem jelentős kapacitás bővítése és technológiai fejlesztése. A partner a BPW csoporthoz tartozó M. BUSCH GmbH & Co KG. A Rába az új vállalatban 25,5%-os részesedéssel bír.  
A Rába Iparteknika Kft az év során beolvasztásra került a Rába Jármű Kft-be.

A Rába Csoport 2000. évtől holdingszervezetként működik. 2003. év során a telephely koncentrációnak megfelelően a kapuvári gyár bezárásra került. A racionalizáció másik lépéseként Rába Nyrt. központja 2003. december végétől és 2004 januárjáig a Rába Futómű Kft telephelyére, a központi irányítási épületbe költözött át.

2003. negyedik negyedében értékesítésre került a Rába Szolgáltatóház Kft. a Matáv Rt. részére.

A régi központi terület értékesítésével megvalósult Rába belvárosi telephelyének hasznosításának első üteme.

2004. januárjától összevonásra került a Rába Járműipari Holding Nyrt és a Rába Futómű Kft. vezetése.

A veszteségek felszámolása és a kedvezőtlen makrogazdasági hatások ellensúlyozása érdekében a Rába csoport több sikeres hatékonyságjavító és piaci akciót hajtott végre.

## **2/ Piaci környezet és piaci pozíciók**

### **Piaci környezet**

Az USA tehergépjármű piaca az év elején a bevezetett környezetvédelmi normák miatt visszaesett, majd az USA-ban tapasztalható gazdasági lassulásnak köszönhetően a piac növekedése nem indult be, így egész évben alacsony szinten teljesített. A speciális futómű értékesítési lehetőségei az egész év folyamán növekedtek. Jól teljesít európai nehéz gépjármű piac. Folytatódik a növekedés az orosz buszpiacon.

A Rába erősen exportorientált vállalat. Exportjának legnagyobb hányadát az amerikai és nyugat-európai piacra történő eladások biztosítják, így teljesítményét jelentősen befolyásolja az USA dollár, valamint az euró árfolyama. Az USA dollár negatív trendje 2007. évben tovább tartott, I. negyedév: 192,2, II. negyedév: 184,0, III. negyedév: 182,9, IV. negyedév: 174,4.

### **Piaci pozíciók**

Az **amerikai piacon** 2007. évben elért árbevétel 82,7 millió dollár a 2006. évben elért 68,9 millió dollárral szemben. Ez 20%-os növekedést jelent, mely két ellentétes hatásnak köszönhető. Az időszakot egyrészt a nehéz tehergépjármű piac jelentős, időszakos visszaesése jellemezte, amit a speciális futóművek területén a stratégiai partnerrel történő együttműködés kiszélesítése kompenzált.

Az **EU piacon** a Rába értékesítési számai forintban 6,8 %-kal növekedtek és elérték a 11,6 milliárdot az előző évi 10,8 milliárdhoz képest.

Az **európai export** 2007. évben 47,9 millió eurót ért el az előző év hasonló időszakában elért 42,2 millió euróhoz képest. Ez 13,3%-os növekedésnek felel meg. Ebből a Futómű üzletág 26,6 millió euróval, az Alkatrész üzletág 17,0 millió euróval, a Jármű üzletág 4,2 millió euróval részesedik.

A **belföldi értékesítés** árbevétele 2007. évben 23,0 milliárd forint volt, a 2006. évhez képest 19,1 milliárd forintról 20,4%-kal növekedett. Ebből a konszolidáció után a Futómű üzletág 5,1 milliárd forinttal, az Alkatrész üzletág 11,3 milliárd forinttal, a Jármű üzletág 6,2 milliárd forinttal részesedik.

A **FÁK- és kelet európai** piacokon a Rába által elért export árbevétel 2007. évben a bázis-időszakihoz viszonyítva jelentősen, 29,0%-kal 21 millió euróról 27 millió euróra növekedett. A növekedés hátterében továbbra is az orosz piac igényeinek növekedése és a stratégiai kapcsolatok bővülése áll.

Az **Egyéb** piacokon elért árbevétel 2007-ben 7,3 millió dollárt ért el a tavalyi 4,7 millió dollárral szemben. A növekedés oka egy egyszeri projekt alapon kezelt 2,9 millió euró összegű értékesítés volt.

### **3/ Gazdálkodás, pénzügyi helyzet**

A Rába Nyrt. futómű-, járműalkatrész- és speciális-jármű üzletágaival, magasabb hozzáadott értékű termékekre fókuszálva teremt értéket tulajdonosai és partnerei számára. A cégcsoport organikus növekedéssel, elsősorban nemzetközi együttműködések révén, új projektek indításával és a profiljába illő akvizíciókkal kívánja árbevételét növelni. Az organikus növekedés biztosítékát a Rába az operatív kutatás-fejlesztési együttműködésekben alapuló, első szinten való beszállításban és a vevői kör szélesítésében látja. A hatékonyságnövelés eszközei a Rábánál: a gyártási technológiák folyamatos megújítása, fókuszált termékkála kialakítása, a közvetett költségek erőteljes leszorítása és a vállalatcsoporton belüli technológiai szinergiák kiaknázása.

2002-ben a Rába előszerződést írt alá egyik termelési telephelyének több fázisban történő eladására. 2006-ban a Csoport beszüntette a telek gazdasági célú használatát. A telket ipari telephelyből átminősítették építési telekké. 2006. december 31-én az épületek nettó könyv szerinti értéke 1.369.872 ezer forint volt. Az épületeket 2007-ben a telek eladása előtt lebontották. A konszolidált pénzügyi kimutatásokban a Csoport ezeket az épületeket tartalmazó telephelyeket értékesítésre tartott befektetett eszközökként mutatta ki az IFRS 5-tel összhangban, továbbá nem állított be értékvesztés miatti veszteséget a lebontandó épületekre annak következtében, hogy az adásvétel megtörténte esetén összességében nem volt várható veszteség, mivel a becsült bevétel jelentősen meghaladta volna a telkek és a használaton kívüli épületek együttes könyv szerinti értékét.

A Csoport arra a következtetésre jutott, hogy nem teljesültek az IFRS 5 által az értékesítésre tartott eszközök besorolására vonatkozó kritériumok. Az IAS 36-tal összhangban értékvesztést könyvelt el a feleslegessé vált és szokásos célra nem használt épületekre vonatkozóan.

Az IFRS elszámolás változása miatt az árbevétel nem tartalmaz devizafuvar miatti csökkenést, a devizafuvar a közvetett költségek között (értékesítési költségek) került elszámolásra.

A 2007-ban elért konszolidált árbevétel 58.218 millió forint volt, ami 13,6 százalékos növekedést mutat 2006. év árbevételéhez képest. Az árbevételen belül a belföldi értékesítés nagyobb mértékben (20,2 százalék), az exportértékesítés kisebb mértékben (9,7 százalék) növekedett. A csoport értékesítésének exportorientáltsága továbbra is jelentős, az értékesítés árbevételén belül az export aránya (61 százalék) a 2006. évi (63 százalék). A Rába exportjának legnagyobb hányadát az amerikai piacra történő eladások biztosítják. Emellett egyre jelentősebb szerepet kap az európai piacra történő értékesítés, már érezhető a piac stabilizálódásának hatása.



Az alábbi táblázat a Rába konszolidált, auditált IFRS szerinti összefoglaló adatait mutatja be a 2006. és 2007. december 31-ével végződő évekre:

| A tétel megnevezése                                   | 2006. év           | 2007.év            | Index         |
|---|--------------------|--------------------|---------------|
| Belföldi árbevétel                                    | 19.099.467         | 22.952.962         | 120,2%        |
| Exportárbevétel                                       | 32.156.589         | 35.264.607         | 109,7%        |
| <b>Árbevétel</b>                                      | <b>51.256.056</b>  | <b>58.217.569</b>  | <b>113,6%</b> |
| Értékesítés közvetlen költsége                        | 38.729.291         | 46.027.961         | 118,8%        |
| <b>Bruttó eredmény</b>                                | <b>12.526.765</b>  | <b>12.189.608</b>  | <b>97,3%</b>  |
| Értékesítési költségek                                | 1.767.087          | 1.316.869          | 74,5%         |
| Általános és adminisztrációs költségek                | 9.758.327          | 9.603.276          | 98,4%         |
| Egyéb bevételek                                       | 1.338.110          | 1.101.059          | 82,3%         |
| Egyéb ráfordítás                                      | 3.030.315          | 1.376.657          | 45,4%         |
| <b>Üzleti tevékenységhez kapcsolódó egyéb tételek</b> | <b>-13.217.619</b> | <b>-11.195.743</b> | <b>84,7%</b>  |
| <b>Kamatfizetés és adózás előtti üzemi eredmény</b>   | <b>-690.854</b>    | <b>993.865</b>     | <b>243,9%</b> |
| Nettó pénzügyi bevételek/ráfordítások                 | 4.362.997          | 518.564            | 11,9%         |
| <b>ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY</b>                         | <b>3.672.143</b>   | <b>1.512.429</b>   | <b>41,2%</b>  |
| <b>Nyereségadó</b>                                    | <b>1.402.779</b>   | <b>98.640</b>      | <b>7,0%</b>   |
| <b>ADÓZÁS UTÁNI NETTÓ EREDMÉNY</b>                    | <b>2.269.364</b>   | <b>1.413.789</b>   | <b>62,3%</b>  |
| Kisebbségi tulajdonosok részesedése                   |                    |                    |               |
| <b>NETTÓ EREDMÉNY</b>                                 | <b>2.269.364</b>   | <b>1.413.789</b>   | <b>62,3%</b>  |

A Csoport pénzügyi helyzetét tükröző mutatószámok az alábbiak szerint alakultak:

|   | 2006   | 2007   |
|---|--------|--------|
| EBIT % (üzemi eredmény jövedelmezősége)       | -1,3%  | 1,7%   |
| EBITDA % (üzemi eredmény-écs jövedelmezősége) | 3,8%   | 6,9%   |
| Adózás utáni eredmény jövedelmezőség %        | 4,4%   | 2,4%   |
| Eszközarányos jövedelmezőség (ROA) %          | 5,4%   | 3,3%   |
| Tőkearányos jövedelmezőség (ROE) %            | 14,7%  | 8,4%   |
| Forgóeszközök/rövid lejáratú források %       | 125,1% | 136,1% |
| Nettó adósságállomány/saját tőke %            | 103,1% | 78,2%  |
| Adósságállomány/saját tőke %                  | 98,9%  | 67,6%  |
| Rövid lejáratú kötelezettségek - napok        | 76,5   | 81,9   |
| Készletek forgási sebessége                   | 61,0   | 58,4   |
| Egy részvényre jutó nyereség (EPS)            | 177,0  | 110    |

A pénzügyi adatokon alapuló részletes összehasonlító elemzést az „5/ Összehasonlító elemzés” c. rész tartalmazza.

#### **4/ A társaság tevékenysége**

A Rába törekszik arra, hogy tevékenységi körét a stratégiai célokhoz illeszkedően letisztítsa. Emellett is a Rába és leányvállalatai a közúti és nem közúti haszonjárművek és azok főegységei tekintetében széles körű termékkínálattal rendelkeznek. A beszámoló évében futóművek, járműipari alkatrészek gyártásával és értékesítésével érte el 58 milliárd forintos bevételét.

#### **Futómű termékek**

A futómű gyártás a Rábán belül jelentős múlttal rendelkezik. A termékkála a piaci igényeknek megfelelően folyamatosan bővült. A termékek elsősorban autóbuszokba, trolibuszokba, közép- és nehéz-tehergépkocsikba, speciális járművekbe: traktorokba és erőgépekbe kerülnek beépítésre. A Futómű üzlet főbb termékcsoportjai:

- merev mellső futóművek
- hajtott egy- és kétfokozatú mellső futóművek
- egyfokozatú hátsó futóművek
- kétfokozatú szoló és tandem futóművek
- erőgép és földmunkagép futóművek
- alacsonypadlós autóbuszokba épített portál mellső és hátsó futóművek
- traktorokhoz, munkagépekhez készülő nedves fékes futóművek
- gumihevederes traktor futóművek
- hidraulikusan szabályozható lamellás differenciálzáras futóművek
- egy- és kétsebességes főhajtóművek
- tengelytestek és tengelycsuklók

### **Alkatrészek**

Az alkatrész gyártás különféle járművekhez történő egységek, sajtolt és préselt alkatrészek előállítását tartalmazza. Az Alkatrész üzlet legjelentősebb termékcsoportjai:

- autó belső alkatrészek, ezen belül:
  - ülések
  - egyéb autó belső alkatrészek
- fém járműalkatrészek, ezen belül:
  - forgácsolt alkatrészek
  - sajtolt alkatrészek.

### **Jármű termékek**

A Jármű szegmens fő termékei olyan speciális járművek, amelyek főleg a katonai tendert szolgálják, valamint járóképes alvázak.

### **Egyéb üzletek**

A Rába Vagyonkezelő Kft az ingatlan –és ingóvagyon hasznosításával, kezelésével kapcsolatos tevékenységet végzi. A Rába Iparteknika Kft eszközei 2004. februárjában a társaság menedzsmenete részére értékesítésre kerültek, tevékenységét is az új társaság vette át. Az Iparteknika Kft ettől az időponttól tevékenységet nem folytatott. A kft 2007 december 29-i időponttal beolvastásra került a Rába Jármű Kft-be. Az egyéb üzletek közé tartozik a Győr melletti próbapálya üzemeltetése, ahol a vállalat a nemzetközi járműipar szereplőinek kínál tesztelési és fejlesztési szolgáltatásokat.

A Csoport holding jellegének megfelelően termelőtevékenysége önálló jogi személyiségű leányvállalatokban folyik, a központ szerepe stratégiai feladatok ellátására korlátozódik.

A Rába konszolidációba bevont leányvállalatai 100 százalékos tulajdonban vannak. Ezek közül a legjelentősebbek:

Stratégiai üzletekbe tartozó leányvállalatok:

- Rába Futómű Kft
- Rába Járműipari Alkatrészgyártó Kft
- Rába Jármű Kft

Szolgáltató leányvállalat:

- Rába Vagyonkezelő Kft

### **Az egyes üzletek további jellemzői**

#### **Futómű üzlet**

A Rába Futómű Kft. célja egy erőteljes, dinamikus növekedés, a vevői megelégedettség javítása, a meglévő piaci szegmensek fejlesztése, új piacok elérése révén.

A dinamizmus alapjai:

- A Kft-ben meglévő innovációs és fejlesztési képességek érvényre juttatása, a konstrukciós, kutatás-fejlesztési infrastruktúra elkötelezett erősítésével.

- Az új működési modell részeként az üzletfejlesztés előtérbe helyezése. A felerősödő fejlesztési képességekre támaszkodva, a fejlesztést és értékesítést integráló szervezet képes új piaci szegmenseket elérni
  - kapcsolódva a járműgyártók fejlesztéseivel,
  - kielégítve specifikus vevői igényeket.
- A működés teljes keresztmetszetén érvényesülő hatékonyság javulás lehetővé teszi a világszerte árversenyben előnyök elérését, vagyis a költségalapú stratégia folytatását.
- A minőség-tartalmak kiaknázása, a minőségirányítási rendszer nemzetközi elvárásokat kielégítő fejlesztése, valamint modern minőségbiztosítási módszerek alkalmazása által.

A Rába Futómű Kft. és az amerikai székhelyű ArvinMeritor Rt. 3 éves általános beszállítói keretszerződést írtak alá 2007-év folyamán és a Rába 2007. II. negyedévével megkezdte a kovácsolt, megmunkált mellső tengelytestek beszállítását. A beszállított mellső futóműegységek éves mennyisége elérheti a 6,5 millió eurós forgalmat 2008-tól kezdve.

A Rába Futómű Kft. és az ArvinMeritor európai üzemei 2004 óta állnak üzleti kapcsolatban, amikor a győri vállalat hátsó futómű alkatrészek beszállítását kezdte meg. A Rába értékesítése az ArvinMeritor Europe irányába a 2006-os évben átlépte az 5millió eurós határt.

A két cég között a tárgyalások a mellső futóműalkatrészekről még 2005-ben kezdődtek meg, számos - a Volvo, mint végfelhasználó által támasztott követelményeknek való teljes megfelelés érdekében folytatott - műszaki és kereskedelmi tárgyalást követően megszületett a megállapodás.

A Rába és a szerződés aláírása mellett szóló végleges döntést egy széleskörű beszállítói minősítési folyamat előzte meg, amely során a győri vállalat számos termelési-, folyamat- és logisztikai auditon esett át.

Az amerikai székhelyű ArvinMeritor vállalat a Volvo cégcsoport teljes körű futómű beszállítója az európai közúti járműgyártás területén, így a magyar Rába az ArvinMeritoron keresztül a Volvo cégcsoport (Volvo és Renault tehergépkocsik) mellső futómű alkatrész beszállítójává lépett elő.

A Rába Futómű Kft. a 2007-2010 közötti stratégiai időszakokra beszállítói és hosszú távú együttműködési megállapodást írt alá a GAZ csoport autóbusz divíziójával. A Rába a FÁK stratégiai piacokon komplett futóműveket és futómű komponenseket értékesít, ahol legfontosabb partnerei többek között a LiAZ, a PAZ és a KAAZ, a GAZ csoport autó-busz divíziójának tagjai.

A Rába Futómű Kft. folytatja a FÁK régióban a korábbi években megkezdett dinamikus növekedést. A jelentős piacméretet képviselő és komoly növekedési potenciállal rendelkező régiós piac továbbra is a társaság stratégiai piacainak egyike. A GAZ csoporttal - a régió egyik kiemelt vevőjével - aláírt, 67 millió eurós összértékű többéves beszállítói keretszerződés szerint a Rába alváz és hajtáslánc elemeket, futómű-, felfüggesztési és kormányzási rendszereket szállít partnereinek. A GAZ csoport és a Rába Futómű Kft. ezzel a megállapodással tulajdonképpen folytatják tradicionális együttműködésüket. Ezt kiteljesítve a felek megállapodtak egy közös munkacsoport indításáról is, melynek feladata a felek kooperációjának elmélyítése a futómű-fejlesztés és gyártás területén.

A Rába Futómű Kft. és az amerikai központú Marmon-Herrington kiegészítést írt alá a 2007-es keretszerződésre vonatkozóan, mely szerint a Rába növeli kapacitását és futómű-, illetve futómű-alkatrész beszállítását legalább 45 millió USD éves értékben a 2007 októbertől és 2010 októbertől közötti időszakban. A felek megegyeztek továbbá versenyképesség-javító és jövőbeli növekedést szolgáló stratégiai lépésekről is.

A Rába Futómű Kft. és a svéd Scania általános beszállítói keretszerződést írtak alá és a Rába 2007. II. negyedévével megkezdte a kovácsolt mellső tengelytestek beszállítását.

### **Alkatrész üzlet**

A Rába Csoport középtávú stratégiájában az Alkatrész üzletág céljai között jelölte meg a technológia koncentrációt és vevőportfólió bővítést, valamint a Suzukival való együtt növe-

kedést. Az alkatrész üzletág bevételének több mint a fele az esztergomi gyárral történő együttműködésből származik. A 2007 végén induló újabb személygépkocsi-modellbe szintén az alkatrész üzletág fogja szállítani az ülésvázakat, -huzatokat és ülésfabokat.

A legjelentősebb volumennel bíró NAF AG megrendelése 2007 év folyamán mintegy 48%-kal növekedtek az előző évhez képest. A külön megállapodásban is rögzített szerelt fék és futómű részegységek gyártása meghaladta a tervezettet. Ez a dinamikus növekedési tendencia a következő évben is várható.

Az előző évben mintagyártással indított új termékek széria szállítása a Deutz részére megkezdődött.

Új piaci szegmenst jelent a kamionok pótkocsi vonószemjének, „királycsap”-jának gyártása.

2007. év végén elkezdődött a Suzuki Splash típusú személygépkocsi sorozatgyártása, amely 2008-ra 2,5 Mrd Ft árbevételt jelent.

Móron egyéb új üzleti lehetőséget jelentett a Suzukinak történő logisztikai szolgáltatás, anyagok online beszállítása az esztergomi üzemünkből.

A haszongépjárműves termékek körét sikerült kibővíteni: a MÁV-Bombardier egy új típusú ülésével, amely 4500 férőhely ülésalkatrészeinek beszállítását jelenti, valamint további bővülés realizálható a román Remarulnál.

A sárvári üzem megrendelése folyamatosan bővülnek, a további vevői igények hatékony kiszolgálása a CNC forgácsoló kapacitás bővítését és folyamatos megújítását teszi szükségessé a NAF, Deutz és Futómű Kft. növekvő megrendelése kapcsán.

### **Jármű üzlet**

A Jármű üzlet a Rába tradicionális üzletága: 110 éves története során a cég szinte mindvégig foglalkozott komplett járművek gyártásával. A Társaság 2003. évben megnyerte a Magyar Honvédség Gépjármű Beszerzési Programjának katonai terepjáró tehergépkocsi kategóriájában kiírt tendert. A 15 évre szóló Szállítási Keretszerződés aláírásra került a Honvédelmi Minisztériummal és ugyancsak aláírásra került a Gazdasági és Közlekedési Minisztériummal a Haditechnikai Befektetési Megállapodás és az Ellentételezési Keretmegállapodás. Ezek a megállapodások a Társaság jövőjét 15 évre biztosítják.

A 2007-2010-közötti időszak meghatározó céljai:

- A 2007-01 Kiegészítő Megállapodásban foglaltak teljesítése,
- 2009-2010. évre vonatkozó kiegészítő megállapodás megkötése, és a szerződéses kötelezettség maradéktalan teljesítése
- HM igények mind teljesebb kielégítése,
- az Ellentételezési Megállapodásban foglaltak teljesítése,
- polgári célú termékek gyártási, értékesítési és gyártási lehetőségeinek fejlesztése,
- folyamatos hatékonyságnövelés,

az EURO 4 követelményrendszernek megfelelő termékpaletta kifejlesztése.

### **Marketing tevékenység**

A Rába szervezete, dolgozói és a rendelkezésre álló technikai eszközök mind azt a célt szolgálják, hogy a vállalat teljes mértékben kiszolgálja a vevők igényeit. A Rába Nyrt. 2002 végén stratégiai üzletfejlesztési funkciót hozott létre a vállalatcsoporton belül, egyrészt a kiemelt vevőkkel fenntartott kapcsolatok ápolására és fejlesztésére, másrészt stratégiai projektek megvalósítására. Ez a megoldás rugalmasabb kiszolgálást és gyorsabb alkalmazkodást tesz lehetővé a társaság számára. A stratégiai üzletfejlesztés kiemelt feladata, hogy a személyes kapcsolatok kiépítése révén minél alaposabban ismerje meg a vevők speciális igényeit és az eddiginél is összehangoltabb együttműködést valósítson meg a Rába és a vevői között.

A Rába 2007-ben továbbra is intenzív marketingtevékenységet folytatott és jelentős erőforrásokat összpontosított arra, hogy saját fejlesztésű termékeit szakipari kiállítások és helyszí-

ni kiállítások keretében is népszerűsítse a világ legnagyobb járműgyártói előtt. Az értékesítési tevékenység támogatására a Rába kihasználta a nemzetközi szaksajtó nyújtotta lehetőségeket is.

A stratégiának megfelelően közös projektek kezdődtek, illetve folytatódtak mind az USA-ban, mind Európában azokkal a partnerekkel, akiknek a Rába hosszabb ideje beszállítója. A marketing egyik eszközeként a Rába értékesítését és a vevőkkel való kapcsolattartást a fontosabb piacokon helyi képviselői irodákkal biztosítja. A Csoportnak több országban van képviselői irodája és kereskedelmi képviselője.

### **Vevőszolgálati tevékenység**

A garancia időszakában a Rába vagy közvetlenül teljesíti szerviz kötelezettségét vagy a vevőkkel, üzemeltetőkkel köt szerződést ezeknek a feladatoknak az ellátására. A vevőszolgálati tevékenységet a Rába azzal erősíti, hogy a garanciális feladatok ellátása mellett helyszíni képzést nyújt a vevők szakembereinek és a garancián túli időszakban szakmai tanácsadással segíti partnereit.

### **Kutatás és fejlesztés**

A társaság kutatás-fejlesztési projektjei elsősorban a vevői igények minél magasabb színvonalú kielégítésére szolgálnak.

2007 évben az alábbi jelentősebb kutatás fejlesztés projektek kezdődtek vagy fejeződtek be:

- Katonai Gépjármű Szállítási Program

A programra való felkészülés és kiszolgálás jegyében végzett kutatás fejlesztés, melynek fő területe a H14, H18 és H25 típusú katonai tehergépkocsik és buszvázak kifejlesztése, illetve a vizsgálati mintajárművek elkészítése, valamint az EURO 4 környezeti normáknak való megfelelés.

- A futómű üzletben folytatódik a futóművek folyamatos fejlesztése a legfontosabb vevői igények figyelembevételével. Megvalósult a 061 típusú egyfokozatú hajtott, kormányzott merev mellső futómű továbbfejlesztése. Kifejlesztésre került egy kifejezetten off-road alkalmazásra épített 4x4-es járműhöz (Párizs – Dakar verseny) futómű család.

Megvalósult merev mellső futóműcsalád típusváltozatainak tengelytest fejlesztése, balkormányos kivitel, ABS fogadására alkalmas konstrukció.

Kifejlesztésre került egy kétfokozatú busz futómű család, differenciálzárral ellátva.

Felmerült a vevővel való együttműködés keretében egy 2x13 tonnás kétfokozatú tandem futómű pár kifejlesztése is.

Folytatódott a traktor futóművek továbbfejlesztése .

Elkezdődött több termék műszaki felülvizsgálata, amelyek a 2007. évben tovább folytatódtak. A felülvizsgálat eredményeképpen jelentős költségcsökkenést értünk el a futóművek esetében.

- Az alkatrész üzletágban a fejlesztések fő iránya a személygépkocsik ülésváz technológiájának fejlesztése és a habosítás technikai, technológiai fejlesztése.

### **Szállítói kapcsolatok (logisztika)**

A Rába már a 2000-es évben megkezdte termelő területeinek koncentrálását. Ez a tevékenység a 2007-es üzleti évben tovább folytatódott, végső célként a korábbi jelentős területi tagoltság megszüntetését tűzte ki. A Rába mindössze három telephelyre: a győri reptérre, Móra és Sárvárra koncentrája tevékenységét. Tovább folytatódik a termeléshez nem szükséges ingatlanok értékesítése. A termelő területek koncentrálásával a szállítási utak jelentősen csökkennek, ami jelentős költségtakarékossági tényező.

A Rába vállalatcsoport a szoros együttműködést nemcsak vevőivel, hanem beszállítóival is igyekszik megvalósítani, ez a gyakorlat ugyanis a termelési lánc minden résztvevője számára értéket teremt. A Rába a beszerzést operatív szereplőből stratégiát formáló tényezővé

alakította, és stratégiai együttműködésre törekszik beszállítóival is. Ennek megfelelően a vevők által indukált ipari gyakorlatot kiterjeszti beszállítói felé is, a beszállítói lánc szinkronizálása érdekében. A Rába beszállítói kapcsolatait az elmúlt években a beszállítók rendkívül magas száma jellemezte. 2001-ben megkezdődött és 2007-ban is tovább folytatódott a beszerzés koncentrálódása: versenyeztetéssel a Rába egy-egy feladat vagy feladatcsoport ellátására egy beszállított alkalmaz. A beszállítói kapcsolatokhoz tartozó feladatként a Rába folyamatosan közvetíti beszállítói felé azokat a követelményeket, amiket a vevők a Rábával szemben támasztanak. Minden évben megrendezi a jelentősebb szállítói számára a beszállítói konferenciát, melyen rendkívül magas az érdeklődő résztvevők száma.

### **Minőségbiztosítás**

A Rába kiemelt fontosságot tulajdonít a minőségbiztosításnak és a minőségellenőrzésnek. Ennek megfelelően a jármű és/vagy járműalkatrész gyártásban érintett tagvállalata auditált minőségbiztosítási rendszerrel rendelkezik.

Ezek a futómű-, alkatrészgyártás területén az ISO/TS 16949 szabvány szerinti AIB Vincotte intézet által auditált, a járműgyártás területén pedig az ISO szabványok szerinti, TÜV intézet által auditált minőségbiztosítási rendszerek, valamint a HM által auditált AQAP 110 minőségbiztosítási rendszer.

A minőségbiztosítási rendszeren belül a Rába tovább fejlesztette vizsgálati módszereit, s több, a felhasználó kényelmét, a járműveket működtetők költségcsökkentését szolgáló megoldással korszerűsítette konstrukcióit. A technológiai fejlesztések a hatékonyságnövelés mellett a tökéletes megmunkálást és a minőség folyamatos biztosítását szolgálták.

### **Környezetvédelem**

A Rába évek óta elkötelezetten törekszik arra, hogy döntéseiben és tevékenységeiben kiemelt figyelmet fordítson a szűkebb és tágabb környezete megóvására.

A minőség, környezeti és EB politikája alapján a minőséget, környezetvédelmet és munkahelyi egészségvédelmet elsőrangú vállalati célnak tekinti

A környezetvédelmi jogszabályok mellett önként vállalt kötelezettségeknek is igyekszik megfelelni, és a környezettudatosságot saját vállalkozásain kívül a beszállítóktól, az ingatlanjait bérlő szervezetektől is szigorúan elvárja. A 2007-ben bővült, illetve folyamatosan bővül a Környezetirányítási Rendszer keretében működő Rába-beszállító vállalkozások száma.

A Rába által gyártott termékek megfelelnek az ezeket felhasználó országok környezetvédelmi előírásainak, így teljesítik az Európai Unió és az Egyesült Államok legszigorúbb követelményeit is..

A Futómű és az Alkatrész üzletág minden környezetterhelő tevékenységet folytató üzeme az ISO14001 nemzetközi környezetvédelmi szabályban leírt környezetirányítási rendszer szerint végzi tevékenységét.

## **5/ Összehasonlító elemzés a Nemzetközi Számviteli Szabályok (IFRS) értékelési elveink figyelembevételével**

### **5.1. Konzolidált árbevétel alakulása**

A RÁBA Csoport 2007-ben 58 milliárd Ft árbevételt ért el. Az értékesítés árbevételén belül az export aránya 60,6 százalék. (2006. év: 62,7 százalék).

| Megnevezés                                   | 2006. év | 2007. év |
|--|----------|----------|
| Konzolidált nettó árbevétel (millió forint)  | 51 256   | 58 218   |
| Konzolidált export árbevétel (millió forint) | 32 157   | 35 265   |
| Exportarány (százalék)                       | 62,7     | 60,6     |

A konszolidált árbevétel az egyes üzletek között az alábbiak szerint oszlott meg:

| Üzlet           | Konzolidált árbevétel<br>millió forint | Megosztás<br>százalék |
|-----------------|--|-----------------------|
| Futómű üzlet    | 35.065                                 | 60,2                  |
| Jármű üzlet     | 7.274                                  | 12,5                  |
| Alkatrész üzlet | 15.541                                 | 26,7                  |
| Egyéb üzletek   | 337                                    | 0,6                   |
| ÖSSZESEN        | 58.218                                 | 100                   |

## 5.2. Közvetlen költségek

A Rába közvetlen költségszintje 2007. évben 79,1 százalékos, szemben a 2006. éves 75,6 százalékos költségszinttel, a 4,5 százalékos költségszint romlás oka a devizaárfolyamok jelentős romlása.

## 5.3. Bruttó eredmény alakulása

A bruttó hozam 12.527 millió forintról 12.190 millió forintra változott, ami az árbevétel (+6.962 millió forint) növekedéséből, és a közvetlen költség ennél magasabb arányú növekedéséből (+7.299 millió forint) származik.

## 5.4. Értékesítési költségek

Az értékesítési költségek 25,5 százalékkal csökkentek, összegük 2007. évben 1.317 millió forintot tett ki a 2006. éves 1.767 millió forinttal szemben. Az IFRS elszámolás változása miatt a devizafuvar az értékesítési költségek között került elszámolásra, és nem az árbevétel csökkenő tételként kerül kimutatásra.

## 5.5. Általános és adminisztratív költségek

Az általános és adminisztratív költségek 1,6 százalékkal csökkentek. A Rába az általános és adminisztratív költségek között mutatja ki az igazgatással kapcsolatban felmerült költségeket és az egyéb általános költségeket (2007. év: 9.592 millió forint, 2006. év: 9.730 millió forint). Az általános és adminisztratív költségek tartalmazzák továbbá az aktivált műszaki fejlesztési ráfordításokat (2007. év: -88 millió forint, 2006. év: -64 millió forint), valamint az Opciók Részvényjuttatási Program keretében a vezetőknek rendelkezésre bocsátott saját részvény-opció költségeit (2007 évben: 99,8 millió forint, 2006 évben: 83).

## 5.6 Egyéb bevételek

Az egyéb bevételek 2007. évben 1.101 millió forintot tettek ki. Ez az összeg 237 millió forinttal (17,7 százalékkal) alacsonyabb az előző időszakinál. A változás jelentősebb tételei: a tárgyi eszköz állomány változásának hatása (+58 millió forint), állami támogatások csökkenése (-207 millió forint), árendedmények növekedése (+40 millió forint) és egyéb (-125 millió forint).

## 5.7 Egyéb ráfordítások

Az egyéb ráfordítások összege 2007 évben 1.377 millió forint volt, az előző időszaknál 1.654 millió forinttal kevesebb. A csökkenés legjelentősebb oka a 2006 évben a Budai utcai épületekre elszámolt értékvesztés (1.370 millió forint), amely az Engelnek eladásra szánt telekhez

kapcsolódik. Csökkent továbbá a készletekre elszámolt értékvesztés (-143 millió forint), a fizetett adók (-71 millió forint), az elengedett követelések (-41 millió forint).

### 5.8 Üzemi tevékenység eredménye

A Rába kamatfizetés és adózás előtti eredménye 2007. évben 994 millió forint volt (2006. év: - 691 millió forint), növekedése 1.685 millió forint. A bruttó nyereség miatti csökkenést (-337 millió forint) javította a közvetett költségek csökkenése (605 millió forint) és az egyéb bevételek-ráfordítások eredménye (+1.417 millió forint). A jövedelmezőség a bázisidőszaki -1,3 százalékról +1,7 százalékra változott.

### 5.9 Pénzügyi bevételek és ráfordítások

A nettó pénzügyi eredmény 2007. évben +519 millió forint nyereség volt (2006. év: 4.363 millió forint). A nettó pénzügyi eredmény az alábbi tételekből tevődik össze:

|  | <b>2006</b>      | <b>2007</b>      |
|--|------------------|------------------|
| Osztalékbevétel                              | 4.995            | 4.995            |
| Kamatbevétel                                 | 162.892          | 272.069          |
| Származékos ügyletek realizált nyeresége     | 3.724.168        | 294.247          |
| Származékos ügyletek nem realizált nyeresége | 1.889.667        | 936.776          |
| Devizás tételek átértékelésének nyeresége    | 1.656.293        | 1.148.738        |
| Egyéb pénzügyi bevételek                     | 90.136           | 12.881           |
| <b>Pénzügyi bevételek</b>                    | <b>7.528.151</b> | <b>2.669.706</b> |
| Fizetendő kamat                              | 804.670          | 881.074          |
| Származékos ügyletek realizált vesztesége    | 767.779          | 65.656           |
| Devizás tételek átértékelésének vesztesége   | 1.431.167        | 1.169.994        |
| Egyéb pénzügyi ráfordítások                  | 161.538          | 34.418           |
| <b>Pénzügyi ráfordítások</b>                 | <b>3.165.154</b> | <b>2.151.142</b> |
| <b>Nettó pénzügyi bevétel</b>                | <b>4.362.997</b> | <b>518.564</b>   |

### 5.10. Nyereség külső társaságtól

A Rába Nyrt-nek 2007. évben külső társaságtól származó nyeresége nem volt.

### 5.11. Adózás előtti, és adózott eredmény alakulása

A 2007 éves adózás előtti eredmény 1.512 millió forint volt, 2.160 millió forinttal kevesebb a 2006. évinél. A jövedelmezőségi ráta az adózás előtti eredmény szintjén +2,6 százalékos árbevétel arányos jövedelmezőségnek felel meg, a bázisidőszaki 7,2 százalékkal szemben.

Csoportszinten 99 millió forint adófizetési kötelezettség áll fenn. Így a konszolidált adózás utáni eredmény 1.414 millió forint az előző évi 2.269 millió forinttal szemben.



## Mérlegtételek értékelése

|  | <b>2006</b>       | <b>2007</b>       | <b>Index %</b> |
|--|-------------------|-------------------|----------------|
| <b>Eszközök</b>                        |                   |                   |                |
| Ingtatlanok, gépek, berendezések       | 16.783.465        | 15.976.027        | 95,2           |
| Immateriális javak                     | 397.065           | 487.736           | 122,8          |
| Befektetési célú ingatlanok            | 338.217           | 338.217           | 100,0          |
| Tőkemódszerrel elszámolt befektetések  | 3.807             | 1.294.019         | 33.990,5       |
| Hosszú lejáratú követelések            | 470.394           | 147.099           | 31,3           |
| Értékesíthető pénzügyi eszközök        | 254.083           | 263.811           | 103,8          |
| Halasztott adókövetelés                | 785.326           | 852.941           | 108,6          |
| <b>Befektetett eszközök</b>            | <b>19.032.357</b> | <b>19.359.850</b> | <b>101,7</b>   |
| Készletek                              | 8.561.364         | 9.321.700         | 108,9          |
| Követelések                            | 12.127.354        | 10.965.163        | 90,4           |
| Származékos pénzügyi eszközök          | 1.889.667         | 936.776           | 49,6           |
| Társasági adó                          | 318               | 130.952           | 41.179,9       |
| Pénzügyi befektetések                  | 80.000            | 80.000            | 100,0          |
| Pénzeszközök                           | 577.348           | 1.711.118         | 296,4          |
| <b>Forgóeszközök</b>                   | <b>23.236.051</b> | <b>23.145.709</b> | <b>99,6</b>    |
| <b>Eszközök összesen</b>               | <b>42.268.408</b> | <b>42.505.559</b> | <b>100,6</b>   |
| <b>Források</b>                        |                   |                   |                |
| Jegyzett tőke                          | 12.839.601        | 12.891.977        | 100,4          |
| Tőketartalék                           | 6.854.765         | 6.852.528         | 100,0          |
| Részvény-alapú kifizetések tartaléka   | 23.745            | 49.779            | 209,6          |
| Eredménytartalék                       | -4.294.675        | -2.898.056        | 167,5          |
| <b>Saját tőke</b>                      | <b>15.423.436</b> | <b>16.896.228</b> | <b>109,5</b>   |
| Céltartalék                            | 643.840           | 861.906           | 133,9          |
| Hosszú lejáratú hitelek                | 7.421.767         | 7.493.240         | 101,0          |
| <b>Hosszú lejáratú kötelezettségek</b> | <b>8.065.607</b>  | <b>8.355.146</b>  | <b>103,6</b>   |
| Rövid lejáratú hitelek                 | 7.824.826         | 3.936.087         | 50,3           |
| Kötelezettségek                        | 10.747.350        | 13.066.307        | 121,6          |
| Halasztott adókötelezettségek          | 207.189           | 251.791           | 121,5          |
| <b>Rövid lejáratú kötelezettségek</b>  | <b>18.779.365</b> | <b>17.254.185</b> | <b>91,9</b>    |
| <b>Források összesen</b>               | <b>42.268.408</b> | <b>42.505.559</b> | <b>100,6</b>   |

### 5.12 Ingatlanok, gépek berendezések

Az ingatlanok, gépek berendezések nettó értéke 2007. december 31-én 15.976 millió forint volt, a bázisidőszakihoz képest a csökkenés mértéke 4,8 %.

A csökkenés legjelentősebb oka, hogy a Rába Nyrt a Busch-Rába Öntöde Kft-be eszközöket apportált.

Összetételük a következők szerint alakult:

| Megnevezés                      | 2006. év      |               | 2007. év      |               |
|---------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|                                 |               | megoszlás (%) |               | megoszlás (%) |
| Ingatlanok                      | 8.111         | 48            | 7.217         | 45            |
| Gépek berendezések              | 7.895         | 47            | 8.331         | 52            |
| Befejezetlen beruházások        | 777           | 5             | 427           | 3             |
| <b>Tárgyi eszközök összesen</b> | <b>16.783</b> | <b>100</b>    | <b>15.975</b> | <b>100</b>    |

### 5.13 Immateriális javak

Az immateriális javak nettó értéke 488 millió forint volt, a bázis időszakinál 91 millió forinttal több. A RÁBA Nyrt. az immateriális javak között vagyoneértékű jogot és szellemi terméket tart nyilván.

### 5.14 Tőkemódszerrel elszámolt befektetések

A befektetések 2007. december 31-i záró állománya 1.294 millió forint, a bázisidőszakinál 1.290 millió forinttal több. A társaság részt vett egy közös vállalat, a Busch-Rába Öntöde Kft. létrehozásában, amelynek feladata az öntöde szegmens vezetése. A Busch-Rába Öntöde Kft. alapításának dátuma 2007. november 8.

### Többségi tulajdonú társaságok tevékenységének bemutatása

#### a) Rába Futómű Gyártó és Kereskedelmi Kft.

Székhelye: H 9027 Győr, Martin út 1.

Felelős vezetője: Pintér István

A társaságot a Rába Nyrt a Futómű üzletágból hozta létre, egyszemélyes leányvállalként. A társaságba a Rába Nyrt 2000. január 1-i időponttal készleteket, termelő és egyéb gépeket, berendezéseket, felszereléseket, járműveket, immateriális javakat, továbbá készpénzt apportált összesen 10.613.520 ezer forint értékben. Az apportált eszközökből 9.762,8 millió forint törzstőke, 850,7 millió forint pedig tőketartalék.

A kft komplett és inkomplett futóműveket, azok részegységeit, alkatrészeit gyártja, amelyeket közép- és nehéz tehergépkocsikba, autóbuszokba, erő- és munkagépekbe építenek be. Termékkálája széles és számos saját fejlesztést, köztük több világszabadalmat tartalmaz.

Konszolidációba először 2000. évben került bevonásra.

#### b) Rába Járműipari Alkatrészgyártó Kft

Székhelye: H 9027 Győr, Martin út 1.

Felelős vezetője: Urbányi László

A társaság a Rába-JÁRMŰ Jármű és Busz Gyártó Kft-ből, kiválasztással jött létre, 2001. december 1-i időponttal 415.400 ezer forint jegyzett tőkével, majd ebbe a társaságba 2002. október 1-jén beolvasztásra került a Rába Sárvár és a RÁBA Mór Kft. Az így létrejött egységes Alkatrész Kft jegyzett tőkéjét a tulajdonos 300.000 ezer forintban állapította meg.

A Társaság különféle járművekhez gyárt egységeket (pl.: üléseket, ládaajtókat, kábelkötegeket), sajtolt és préselt alkatrészeket valamint haszonjármű alvázkereteket.

Konszolidációba először 2001. évben került bevonásra. A Társaság 2005. június 30-án a győri gyáregységét értékesítette a Rába Jármű Kft. számára.

#### **c) Rába - JÁRMŰ Jármű és Busz Gyártó Kft**

Székhelye: H 9027 Győr, Budai út 1-5.

Felelős vezetője: Torma János

A társaság a Rába Nyrt jármű üzletágából alakult, 100 % Rába tulajdonnal. A társaság jegyzett tőkéje alapításkor 1,163 millió forint, melyen felül az alapító tőketartalékként a társaság birtokába adott további 75 millió forint értékű vagyont. 2000. I. negyedévében az anyavállalat további tőkeemelését hajtott végre 87,5 millió forint értékben. A társaság tehergépkocsi-, járóképes buszalváz, valamint ezek alkatrészeinek gyártását folytatta. A kft a terepjáró kategóriában elnyerte a katonai járművek beszerzésére kiírt tendert.

A kft-ből került kiválasztásra az Alkatrészgyártó Kft 2001. december 1-i időponttal, így a jelenlegi törzstőke: 835 100 ezer Ft.

Konszolidációba először 1999. évben került bevonásra. A Társaság 2005. június 30-án a Rába Járműipari Alkatrészgyártó Kft. győri gyáregységét megvásárolta.

#### **d) Rába Iparteknika Szolgáltató Kft**

Székhelye: H 9027 Győr, Martin út 1.

Felelős vezetője: Kemény István

A társaságot a Rába Nyrt a volt Műszaki Szolgáltató Divízióból, egyszemélyes tulajdonlással, 255 millió forintos törzstőkével alapította 1999. február 1-jén. A társaságnál 2000-ben az anyavállalat 11,860 ezer forintos tőkeemelését hajtott végre. 2004. februárjában a társaság menedzsmenete részére az eszközei értékesítésre kerültek, tevékenységét is az új társaság vette át. Az Iparteknika Kft ettől az időponttól tevékenységet nem folytat.

Konszolidációba először 1999. évben került bevonásra.

2007. december 29-én a Rába Iparteknika Kft. beolvadt a Rába Jármű Kft.-be.

#### **e) Rába Vagyonkezelő Kft**

Székhelye: H 9027 Győr, Martin út 1.

Felelős vezetője: Szabó József

A társaságot 2001-ben egyszemélyes társaságként alapította, és 2002-től vonta be a konszolidációba az anyavállalat. Jegyzett tőkéje 11,000 ezer forint.

A Társaság az ingatlan –és ingóvagyon hasznosításával, kezelésével kapcsolatos tevékenységet végzi.

#### **f) Rába Mérnöki Szolgáltató Kft**

Székhelye: H 9027 Győr, Martin út 1.

2001.11.20-án alakult 100%-os Rába tulajdonnal. 2005. évi jegyzett tőkéje 3.000 ezer forint.

**5.14 a) Leányvállalati tőke- és hitelkapcsolatok**

A vállalatcsoporton belül egymás közötti részesedés (tőkekapcsolat) nem áll fenn. A leányvállalatok közötti hitel (kölcson) kapcsolatot 2007. december 31-i időponttal az alábbi kölcsön jellemezte:

| Kölcsön adó        | Kölcsönt kapó      | Kölcsön összege<br>Millió forint |
|--------------------|--------------------|----------------------------------|
| Rába Futómű Kft    | Rába Alkatrész Kft | 811                              |
| Rába Jármű Kft     | Rába Nyrt          | 3.081                            |
| Rába Futómű Kft    | Rába Nyrt          | 3.010                            |
| Rába Alkatrész Kft | Rába Nyrt          | 1.380                            |
| Rába Nyrt          | Rába Futómű Kft    | 746                              |
| Rába Nyrt          | Rába Alkatrész Kft | 1.065                            |
| Rába Nyrt          | Rába Jármű Kft     | 476                              |

**5.15 Hosszúlejáratú követelés**

Ezen a mérlegsoron kerülnek kimutatásra a hosszúlejáratú követelések, melyeket diszkontált értéken mutatunk ki a mérlegben a befektetett eszközök között. A hosszúlejáratú követelések az alábbiakat tartalmazzák:

|   | <b>2006. december 31.</b> | <b>2007. december 31.</b> |
|---|---------------------------|---------------------------|
| Nyitó, január 1.  | 376 668                   | 470 394                   |
| Növekedés   | 159 893                   | 7 980                     |
| Törlesztés  | (75 887)                  | (54 416)                  |
| Átsorolás a vevőkkel szembeni és egyéb követelések közé | -                         | (300 276)                 |
| Diszkont lebontása                                      | 9 720                     | 23 417                    |
| <b>Záró, december 31.</b>                               | <b>470 394</b>            | <b>147 099</b>            |

**5.16 Értékesíthető pénzügyi eszközök**

A 263.811 ezer forint 2007. december 31-i könyv szerinti értékű (2006: 254.083 ezer forint) értékesíthető pénzügyi eszközök várható lejáratára 2009, és azok az ingatlanértékesítésből származó Engellel szembeni követelést tartalmazzák.

### 5.17 Halasztott adókövetelés

A mérlegben 853 millió forint a halasztott adókövetelés és 252 millió forint halasztott adókötelezettség kerül kimutatásra, a tárgyévben elszámolt adó 99 ezer forint.

|   | 2006. december 31. | Növekedés      | Csökkenés      | 2007. december 31. |
|---|--------------------|----------------|----------------|--------------------|
| Elhatárolt negatív adóalap  | 507 186            | -              | -              | 507 186            |
| Immateriális javak  | 86 878             | -              | 32 967         | 53 911             |
| Pénzügyi lízing   | -                  | 1 319          | -              | 1 319              |
| Hosszú lejáratú követelések   | 9 200              | -              | 4 538          | 4 662              |
| Vevőkkel szembeni és egyéb követelések                                | 66 023             | -              | 11 383         | 54 640             |
| Pénzeszközben teljesített részvény alapú kifizetések                  | 10 692             | 12 967         | -              | 23 659             |
| Céltartalékok   | 103 015            | 90 877         | -              | 193 892            |
| Egyéb   | 2 332              | 11 340         | -              | 13 672             |
| <b>Halasztott adókövetelések összesen</b>                             | <b>785 326</b>     | <b>116 503</b> | <b>48 888</b>  | <b>852 941</b>     |
| Pénzügyi lízingek   | -601               | 601            | -              | -                  |
| Ingatlanok, gépek és berendezések                                     | -19 401            | -              | 497            | -19 898            |
| Értékesíthető pénzügyi instrumentumok                                 | -50 817            | -              | 1 945          | -52 762            |
| Származékos pénzügyi eszközök   | -136 370           | 136 370        | 179 131        | -179 131           |
| <b>Halasztott adókötelezettségek összesen</b>                         | <b>-207 189</b>    | <b>136 971</b> | <b>181 573</b> | <b>-251 791</b>    |
| Tőkeinstrumentumban teljesített részvény alapú kifizetések            | 5 935              | 6 608          | -              | 12 543             |
| <b>Közvetlenül a saját tőkében kimutatott halasztott adó összesen</b> | <b>5 935</b>       | <b>6 608</b>   | <b>-</b>       | <b>12 543</b>      |

### 5.18 Készletek

|                           | 2006. december 31. | 2007. december 31. |
|---------------------------|--------------------|--------------------|
| Anyagok                   | 3.735.430          | 4.325.513          |
| Befejezetlen termelés     | 2.745.678          | 3.095.930          |
| Késztermékek              | 1.870.843          | 1.882.148          |
| Áruk                      | 209.413            | 18.109             |
| <b>Készletek összesen</b> | <b>8.561.364</b>   | <b>9.321.700</b>   |

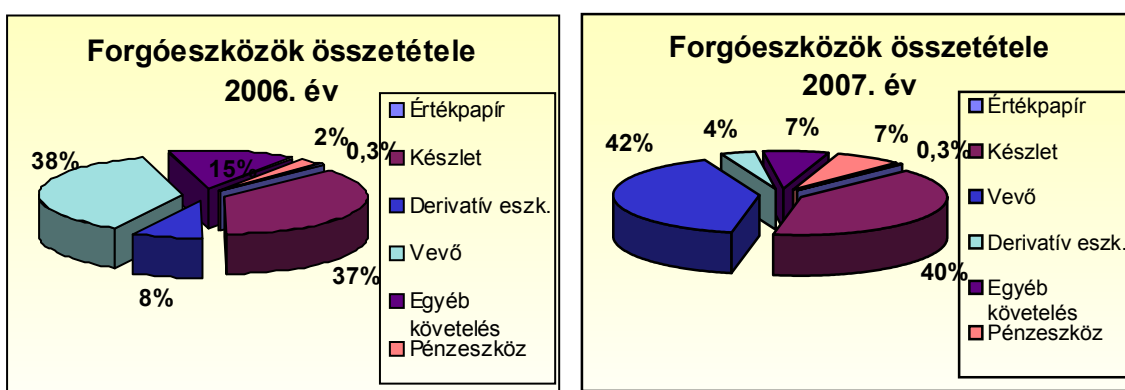
A készletek 2007. december 31-i záró értéke 9.322 millió forint volt (2006. december 31: 8.561 millió forint). A változás +9 százalék. Készletek forgási sebessége 61 napról 58 napra csökkent.

## 5.19 Követelések

A követelések a következő elemeket tartalmazzák:

|  | 2006              | 2007              |
|--|-------------------|-------------------|
| Vevőkövetelések                                    | 9.148.345         | 9.760.013         |
| Kétes követelésekre elszámolt értékvesztés         | -412.647          | -341.503          |
| <i>Nettó vevőkövetelések</i>                       | <i>8.735.698</i>  | <i>9.418.510</i>  |
| Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása | 139.885           | 122.159           |
| Adott előlegek                                     | 155.095           | 286.804           |
| Faktorált követelések                              | 2.030.701         | 0                 |
| ÁFA követelés                                      | 1.031.398         | 901.964           |
| Egyéb  | 34.577            | 235.726           |
| <b>Követelések összesen</b>                        | <b>12.127.354</b> | <b>10.965.163</b> |

A vevőkövetelések egyedileg értékelték, melynek eredményeként a behajtási kockázatokat is figyelembe véve számoljuk el az értékvesztéseket.



## 5.20 Tőke és tartalékok

### Jegyzett tőke

A jegyzett tőke a következőket tartalmazza:

A Társaság 2007. és 2006. december 31-én 13.473.446 darab egyenként 1,000 Ft névértékű, névre szóló, a Budapesti Értéktőzsde "A" kategóriájában jegyzett törzsrészcseppel rendelkezik.

A törzsrészcsepp az időszakosan meghirdetett osztalékra jogosítanak és részvényenként egy szavazatot jelentenek a Társaság közgyűlésén. A Társaság birtokában lévő részvényeivel kapcsolatban valamennyi jog fel van függesztve a szóban forgó részvények újbóli kibocsátásáig. A visszavásárolt saját részvény névértékével (577.249 ezer forint) a jegyzett tőke csökkentve van.

### Tőketartalék

A tőketartalék 2007. december 31-én 6.852 millió forint volt, mely 2 millió forinttal kevesebb a 2006. december 31-inél.

### Részvényalapú kifizetések tartaléka

A Rába tulajdonosai és a Csoport vezetősége közötti érdekközösség megteremtése, valamint a társaság értékének további növelése céljából a Rába igazgatósága úgy döntött, a felső és középszintű vezetők számára elindítják a Menedzsment Részvényopciós Ösztönző Program elnevezésű ötéves vezetői részvényopciós programot. A programban a Rába részvényei vesznek részt. Az opciók nyújtásának időpontja 2006. július 1. A program záró dátuma 2011. június 30., amely az utolsó opcióle hívási dátum. Valamennyi felkínált opció azonos feltételekkel rendelkezik.

A program ötéves időtartamán belül három önálló opciólehívási szakaszra kerül sor, amelyek egyedi megvalósítása egymástól független előfeltételektől függ.

A részvényalapú kifizetések tartaléka változása:

|   | 2006. december 31. | 2007. december 31. |
|---|--------------------|--------------------|
| Nyitó, január 1.  |                    | 29.680             |
| Nyújtott  | 29.680             | 4.655              |
| Lehívott  |                    | -2.064             |
| Jogvesztetté vált   |                    | -271               |
| 2006-ban nyújtott részvény alapú kifizetésekből származó ráfordítások |                    | 30.322             |
| <b>Záró, december 31.</b>   | <b>29.680</b>      | <b>62.322</b>      |

### Eredménytartalék

A felhalmozott vagyon (-2.898 millió forint) az előző évhez (-4.295 millió forint) képest 1.397 millió forinttal változott.

A saját tőke változását az alábbi táblázat tartalmazza:

|   | Jegyzett tőke     | Tőketartalék     | Részvényopciós tőketartalék | Eredménytartalék  | Összesen          |
|---|-------------------|------------------|-----------------------------|-------------------|-------------------|
| Egyenleg 2006. január 1-én                  | 12.780.552        | 6.854.765        | 0                           | -6.548.163        | 13.087.154        |
| Adózás utáni eredmény                       |                   |                  |                             | 2.269.364         | 2.269.364         |
| Részvény értékesítés                        | 59.049            |                  |                             | -15.876           | 43.173            |
| Részvény alapú kifizetés                    |                   |                  | 29.680                      |                   | 29.680            |
| Részvény alapú kifizetés halasztott adója   |                   |                  | -5.935                      |                   | -5.935            |
| <b>Egyenleg 2006. dec. 31-én</b>            | <b>12.839.601</b> | <b>6.854.765</b> | <b>23.745</b>               | <b>-4.294.675</b> | <b>15.423.436</b> |
| Egyenleg 2007. január 1-én                  | 12.839.601        | 6.854.765        | 23.745                      | -4.294.675        | 15.423.436        |
| Adózás utáni eredmény                       |                   |                  |                             | 1.413.789         | 1.413.789         |
| Saját részvény értékesítés                  | 3.338             |                  |                             | 498               | 3.836             |
| Lehívott részvény alapú kifizetés eredménye | 49.038            |                  | 32.642                      | -17.668           | 64.012            |
| Részvény alapú kifizetés halasztott adója   |                   |                  | -6.608                      |                   | -6.608            |
| Állami támogatás                            |                   | -2.237           |                             |                   | -2.237            |
| <b>Egyenleg 2007. dec. 31-én</b>            | <b>12.891.977</b> | <b>6.852.528</b> | <b>49.779</b>               | <b>-2.898.056</b> | <b>16.896.228</b> |

### 5.21 Kötelezettségek

#### Céltartalékok

|                                      | Termék-szavatosságok | Peres ügyek    | Létszám-leépítés | Egyéb         | Összesen       |
|--------------------------------------|----------------------|----------------|------------------|---------------|----------------|
| Nyitó, 2006. január 1.               | 384 605              | 65 260         | 23 000           | 32 236        | 505 101        |
| Céltartalék-képzés az év során       | 146 869              | 64 868         | 33 826           | 9 764         | 255 327        |
| Céltartalék-felhasználás az év során | (44 891)             | (19 503)       | (20 000)         | (32 194)      | (116 588)      |
| <b>Záró, 2006. december 31.</b>      | <b>486 583</b>       | <b>110 625</b> | <b>36 826</b>    | <b>9 806</b>  | <b>643 840</b> |
| Céltartalék-képzés az év során       | 315 798              | 30 151         | 61 856           | 3 307         | 411 112        |
| Céltartalék-felhasználás az év során | (61 311)             | (94 051)       | (36 828)         | (856)         | (193 046)      |
| <b>Záró, 2007. december 31.</b>      | <b>741 070</b>       | <b>46 725</b>  | <b>61 854</b>    | <b>12 257</b> | <b>861 906</b> |

**Hosszú és rövidlejáratú kölcsönök**

Kamatozó hitelek és kölcsönök korosítása:

|                                      | <b>2006. december 31.</b> | <b>2007. december 31.</b> |
|--------------------------------------|---------------------------|---------------------------|
| Éven belüli                          | 7 824 826                 | 3 936 087                 |
| Egy év és öt év között               | 5 935 201                 | 5 987 024                 |
| Öt éven túl                          | 1 486 566                 | 1 506 216                 |
| <b>Hitelek és kölcsönök összesen</b> | <b>15 246 593</b>         | <b>11 429 327</b>         |

A hitel és kölcsön állomány 3.817 millió forinttal (15.247 millió forintról 11.429 millió forintra) csökkent. Ennek forrásai a pozitív nettó eredmény, a realizált fedezeti ügyletek és a működő tőke csökkenése.

Hitelek és kölcsönök devizanemenkénti megoszlása:

|                         | <b>2006</b>       |                    |
|-------------------------|-------------------|--------------------|
|                         | <b>e Ft</b>       | <b>megoszlás %</b> |
| EUR                     | 8.269.902         | 54,24              |
| USD                     | 3.092.079         | 20,28              |
| HUF                     | 3.884.612         | 25,48              |
| <b>Hitelek összesen</b> | <b>15.246.593</b> | <b>100,00</b>      |

|                         | <b>2007</b>       |                    |
|-------------------------|-------------------|--------------------|
|                         | <b>e Ft</b>       | <b>megoszlás %</b> |
| EUR                     | 8.455.807         | 73,98              |
| USD                     | 2.951.631         | 25,83              |
| HUF                     | 21.889            | 0,19               |
| <b>Hitelek összesen</b> | <b>11.429.327</b> | <b>100,00</b>      |

**Rövidlejáratú kötelezettségek**

|                                 | <b>2006</b>       | <b>2007</b>       |
|---------------------------------|-------------------|-------------------|
| Szállítók                       | 8.539.388         | 10.125.556        |
| Részvényopció                   | 53.464            | 118.293           |
| Váltókötelezettségek            | 1.735             | 0                 |
| Kapott előlegek                 | 227.627           | 294.506           |
| Elhatárolt költségek            | 721.773           | 967.320           |
| Halasztott bevételek            | 119.784           | 244.828           |
| Bér és járulékai                | 713.508           | 904.784           |
| ÁFA kötelezettség               | 242.122           | 356.514           |
| Egyéb                           | 127.949           | 54.506            |
| <b>Kötelezettségek összesen</b> | <b>10.747.350</b> | <b>13.066.307</b> |



**5.22 Cash flow kimutatás**

A Rába Csoport 2007. évi gazdálkodásából levezethető cash-flow folyamatok:

|   | <b>2006</b>       | <b>2007</b>       |
|---|-------------------|-------------------|
| <b>Működési tevékenységekből származó cash flow-k</b>                                       |                   |                   |
| Nyereségadózás előtti eredmény  | 3.672.143         | 1.512.429         |
| <i>Pénzmozgással nem járó tételekkel kapcsolatos módosító tételek:</i>                      |                   |                   |
| Kamatbevétel/-ráfordítás  | 641.778           | 609.005           |
| Értékcsökkenés és amortizáció   | 2.639.637         | 3.012.838         |
| Ingtatlanok, gépek és berendezések értékvesztése  | 1.369.872         | -                 |
| Behajthatatlan és kétes követelésekre képzett értékvesztés                                  | -89.427           | -71.144           |
| Nettó realizálható értéken nyilvántartott készletek értékvesztése                           | 270.073           | 127.021           |
| Céltartalék   | 138.739           | 218.066           |
| Tőkeinstrumentumban teljesített részvény alapú kifizetések                                  | 29.680            | 32.642            |
| Származékos pénzügyi eszközök valósérték-változása  | -3.246.362        | 952.891           |
| Ingtatlanok, gépek és berendezések értékesítésének és apportjának eredménye                 | -542.788          | -600.404          |
| Pénzügyi befektetések értékesítésének eredménye   | -                 | -3.682            |
| <i>A működő tőke változásai:</i>  |                   |                   |
| Vevőkkel szembeni és egyéb követelések, társasági adó változása                             | -3.777.532        | 1.371.760         |
| Készletek változása   | -203.215          | -887.357          |
| Szállítókkal szembeni és egyéb kötelezettségek változása                                    | 631.991           | 2.551.843         |
| Fizetett nyereségadó  | -140.674          | -297.484          |
| Fizetett kamatok  | -725.190          | -901.705          |
| <b>Működési tevékenységekből származó nettó cash flow-k</b>                                 | <b>668.725</b>    | <b>7.626.719</b>  |
| <b>Befektetési tevékenységekből származó cash flow-k</b>                                    |                   |                   |
| Tőke módszerrel elszámolt befektetések vásárlása  | -                 | -2.550            |
| Ingtatlanok, gépek és berendezések, valamint immateriális javak vásárlása                   | -3.862.184        | -7.590.706        |
| Tőke módszerrel elszámolt befektetések eladásából származó bevétel                          | 6.411             | 4.515             |
| Ingtatlanok, gépek és berendezések, valamint immateriális javak eladásából származó bevétel | 983.220           | 4.563.512         |
| Kapott kamatok  | 104.242           | 316.577           |
| <b>Befektetési tevékenységekhez felhasznált nettó cash flow-k</b>                           | <b>-2.768.311</b> | <b>-2.708.652</b> |
|   | <b>2006</b>       | <b>2007</b>       |
| <b>Finanszírozási tevékenységekből származó cash flow-k</b>                                 |                   |                   |
| Saját részvények eladásából származó bevétel  | 43.173            | 35.206            |
| Tartalékok  | -                 | -2.237            |
| Hitel- és kölcsönfelvétel   | 6.375.429         | 6.072.926         |
| Hitelek és kölcsönök visszafizetése   | -4.629.886        | -9.890.192        |
| <b>Finanszírozási tevékenységekből származó nettó cash flow-k</b>                           | <b>1.788.716</b>  | <b>-3.784.297</b> |
| <b>Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nettó növekedése/csökkenése</b>                | <b>-310.870</b>   | <b>1.133.770</b>  |
| Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek nyitó egyenleg                                    | 888.218           | 577.348           |
| <b>Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek záró egyenleg</b>                              | <b>577.348</b>    | <b>1.711.118</b>  |

## 5.23 Egyéb, a gazdálkodást befolyásoló tényezők

### a) Konzolidációs kör változása

Egy konzolidációs körbe bevont vállalat, a Rába Ipartecnika Kft 2007. december 29-i időponttal a Rába Jármű Kft-be került beolvasztásra.

### b) Mérlegen kívüli kötelezettségek

2007-ben a Csoport aláírt Ingatlanok, gépek és berendezések vásárlására irányuló szerződések, ezáltal 2007. december 31-én 7.905.531 ezer forint függő kötelezettséggel rendelkezik (2006: 833.165 ezer forint). Ezek a függő kötelezettségek várhatóan a következő pénzügyi évben kerülnek rendezésre.

A Csoport szokásos üzleti tevékenysége során hitel, kamat és devizakockázat merül fel. A Társaság a tárgyévben származékos ügyleteket használt a devizaárfolyamok ingadozásaiból eredő kockázat csökkentésére.

Az alábbi táblázat a származékos ügyleteket foglalja össze:

|   | 2006. december 31. | 2007. december 31. |
|---|--------------------|--------------------|
| - USD   | 1 728 217          | 554 069            |
| - EUR   | 161 450            | 382 707            |
| <b>Származékos pénzügyi eszközök összesen</b> | <b>1 889 667</b>   | <b>936 776</b>     |
| Származékos pénzügyi eszközök névleges értéke | 36 320 860         | 21 632 820         |

## Kockázati tényezők

### a.) Hitelkockázat

A hitelkockázat annak kockázata, hogy a Csoportot pénzügyi veszteség éri, ha egy vevő vagy egy pénzügyi instrumentumban részt vevő fél nem teljesíti szerződéses kötelmeit, és elsősorban a Csoport vevőkövetelései és befektetési célú értékpapírjaival kapcsolatban merül fel. A vezetőség csoportszinten rendelkezik kidolgozott hitelpolitikával, és a hitelkockázatot folyamatosan figyelemmel követi.

A Csoport hitelkockázatnak való kitétségét főként az egyes vevők egyéni jellemzői befolyásolják. A hitelkockázat elsősorban földrajzi szegmensek szerint koncentrálódik. A Csoport úgy csökkentte minimálisra a hitelkockázatot, hogy azokban a szegmensekben, ahol nagy a hitelkockázati koncentráció, csak előlegfizetés fejében ad el árukat.

A Csoport olyan hitelpolitikát alakított ki, amelynek keretében minden egyes új vevőt egyéni hitelképességi vizsgálatnak vetnek alá, mielőtt a Csoport standard fizetési és szállítási feltételeit felkínálják számára. Új vevőknek csak előleg fejében értékesít árukat a Csoport. Minden egyes vevőre vásárlási limitet határoznak meg, amely a maximális tartozás összegét jelenti. Ezeket a limiteket évente felülvizsgálják. A Csoport vevőinek nagy része évek óta folytat ügyleteket a Csoporttal, és ritkán adódtak veszteségek. A vevők esetleges nem fizetésére a társaság rendelkezik hitelbiztosítóval kötött szerződéssel is.

### b.) Devizakockázat

A Csoportnak a forinttól eltérő valutában történő értékesítések, vásárlások és kölcsönfelvételek során keletkezik devizakockázata. A kockázatot okozó valuták elsősorban az EURO és az amerikai dollár.

A Csoport forward devizaszerződésekkel csökkenti az USA dollárban és euróban megadott értékesítésekből eredő devizakockázatát. Valamennyi forward devizaszerződés valós értéken van kimutatva, és a valós érték változásaiból származó eredmény a konszolidált eredménykimutatásban pénzügyi bevételként kerül megjelenítésre.

## c.) Kamatkockázat

A Csoport hiteleinek 52 százaléka változó, 48 százaléka fix kamatozású. A fix és a változó kamatozású arány alakításával a Csoport a kamatlábak ingadozásából eredő kockázatot kezeli.

## d.) Jelzálog

Jelzálogok 2007. december 31-én

| Társaság                  | Bank             | Eszközkategória     | Eszközérték<br>(millió Ft) |
|---------------------------|------------------|---------------------|----------------------------|
| Rába Holding Nyrt.        | EXIMBANK         | Telek és épületek   | 963                        |
| Rába Holding Nyrt.        | CIB              | Telek és épületek   | 3.559                      |
| Rába Holding Nyrt.        | MFB              | Telek és épületek   | 5.739                      |
| Rába Futómű Kft.          | CIB              | Gépek, berendezések | 639                        |
| Rába Futómű Kft.          | RAIFFEISEN       | Gépek, berendezések | 468                        |
| Rába Futómű Kft.          | MFB              | Gépek, berendezések | 1.888                      |
| Rába Futómű Kft.          | CIB, EXIM        | Készletek           | 7.472                      |
| Rába Futómű Kft.          | RAIFFEISEN, EXIM | Készletek           | 7.472                      |
| Rába Alkatrészgyártó Kft. | COMMERZBANK      | Telek és épületek   | 2.787                      |

(e) Vezető tisztségviselők érdekeltségében lévő vállalkozásokkal folytatott tranzakció nem volt.

**Piaci verseny**

A Rábának piaci versenytársai mind a járműipari alkatrész-, mind a járműgyártó vállalatok. A Csoport jelentős futómű, futómű alkatrész és inkomplett futómű szállító az Egyesült Államok piacán, miközben egyes vevői a legfontosabb versenytársak a komplett futómű piacon.

**A kereslet ciklikus jellege**

A Rába üzleti tevékenysége döntően a haszonjarmű gyártáshoz (és csak kisebb részben a személygépkocsi iparhoz) kötődik. A haszonjarmű ipar alapvetően a beruházási ciklusokat követi, amelyekben átmeneti recessziós állapotok állhatnak elő. A földrajzi diverzifikáltság, valamint a más ciklusban mozgó mezőgazdasági és földmunkagép gyártóknak történő eladások csökkentik ugyan a ciklikusságot, de hatását teljesen nem szüntetik meg.

**Termékfelelősség**

A Társaság azon termékei tekintetében, amelyek károkat okozhatnak harmadik személynek, rendelkezik termékfelelősség biztosítással. A Rába által a külföldi viszontbiztosítási piacokon szerzett fedezetek nemzetközi iparági összehasonlításban is kiállják a próbát. Teljesen nem zárható ki azonban, hogy termékei által okozott kár miatt termékfelelősségi igénnyel lépnek fel a Társaság ellen.

**Vagyoni kockázat**

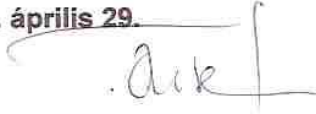
A folyamatosan végrehajtott beruházások és a termelő telephelyek fokozódó koncentrációja miatt a Rába módosította a vagyonbiztosításba bevont eszközök körét és a biztosítás mértékét.

**A Társaság peres ügyei**

A Társaság folyamatban lévő peres ügyei:

- Foglalkozásból eredő munkaképesség csökkenés miatti kárigény 31,2 millió forint.
- Munkaviszony megszüntetéséből fakadó kárigény 26,3 millió forint.
- Kifizetett kártérítés alvállalkozótól történő behajtása 89 ezer euró.

Győr, 2008. április 29.

  
Pintér István  
Elnök-vezérigazgató

  
Balog Béla  
pénzügyi vezérigazgató-helyettes